

پایش بازار انرژی

پویایی های بازار

۱- قیمت نفت در روز برنت دریای شمال در روز پنج شنبه هر بشکه ۴۴,۵۰ دلار و قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت حدود ۴۱,۶۵ دلار هر بشکه بود. یعنی با این وضعیت، انتظار می رفت قیمت نفت همچنان در کانال بین ۴۰ تا ۵۰ دلار باقی بماند. اما در آخرین ساعات روز جمعه، قیمت نفت تگزاس به پائینتر از ۴۰ دلار هر بشکه هم رسید. ارتباط نزدیک قیمت نفت با دلار به آمریکا این امکان را داده است تا با ضعیف نگاه داشتن دلار از صعود قیمت های نفت بصورت سریع جلوگیری نموده اما احتمال تدریجی بالا رفتن قیمت های نفت را برای تقویت تولید کنندگان داخلی آمریکا بپذیرد. در روز جمعه عصر دلار در برابر یورو تقویت گردید. همچنین بر اساس داده های جدید، تولید صنعتی در چین و آمریکا در ماه اوت نسبت به ماه قبل افزایش یافته که این خود باعث افزایش قیمت نفت در هفته های گذشته گردید. اما نگرانی از بخش تقاضا همچنان وجود دارد. قیمت گاز طبیعی انتظار می رود با توجه به معتدل شدن هوای نیمکره شمالی کمی ارزان شود.

تفسیر هفته

۲- وضعیت اقتصادی جهان با عدم قطعیت های متعددی روبروست. بنابر گزارش اکونومیست، اگر در دهه ۱۹۳۰ وظیفه اصلی دولتمردان مقابله با رکود بوده و اگر در دهه های ۷۰ و اوائل ۸۰ تلاش اقتصاددانان معطوف به پایان دادن به رکود تورمی بوده، امروزه در پس از ظهور بحران کرونا، وظیفه سیاست گزاران اقتصادی، ایجاد یک چارچوب برای مدیریت چرخه های تجاری است. یعنی دولت ها باید بحران های مالی را با تدبیر حل نمایند و نه آن که اقتصاد کشور را با روش های سیاسی در دستان دولت محصور سازند. روزنامه فاینانشیال تایمز نیز معتقد است که تصور این که دولت ها بتوانند با بهانه سیاست گذاری اقتصادی، بر همه شئون مالی و اقتصادی یک کشور مانند دهه های ۶۰ و ۷۰ مسلط شوند، امری گمراه کننده است. یکی از نقاط مهم در همه کشورها، مدیریت مواد غذایی است. مشخص شده که قیمت های مواد غذایی در سه ماهه آوریل، مه و اوت ۲۰۲۰ افزایش یافته است. یکی از دلایل آن تقاضای بیشتر برای مواد غذایی در سطح جهان و دیگری ضعیف شدن دلار در برابر ارزهای دیگرست. بنابر گزارش سازمان خواروبار و کشاورزی جهانی در ماه اوت شاخص قیمت غذا به ۹۶,۱ رسید که ۲ درصد بیشتر از ماه قبلی بود. شاخص قیمت غلات از ماه ژوئیه ۱,۹ درصد افزایش یافته و مجموعاً ۷ درصد از ماه اوت ۲۰۱۹ بیشتر است. در همین حال مصرف فولاد در کارخانجات چین از ابتدای ماه سپتامبر افزایش

قابل توجهی یافته است. پیش بینی می شود بدلیل نیاز به تسریع در سه مورد، اول انجام پروژه هایی که در دوره شیوع بیماری کووید-۱۹ متوقف شده بودند، دوم نوسازی و بازسازی مناطق مسکونی چین، و سوم تخصیص مشوق هایی که دولت چین برای صنایع ماشین سازی قراردادده است، تقاضا برای فولاد بیشتر شود. متغیر اصلی در حال حاضر برای اقتصاد جهان همچنان فرجام بیماری کووید ۱۹ است. برخی براین عقیده اند که تا سال ۲۰۲۲ طول خواهد کشید تا اقتصاد جهان به وضعیت قبل از کرونا بازگردد. در این میان روبرتو آزودو، مدیر کل سازمان تجارت جهانی از منصب خود استعفا نمود. او گفت که در مه ۲۰۲۱ این سازمان را ترک خواهد کرد. ۸ کاندیدا برای تصدی این سمت از سوی کشورها معرفی شده که در میان آنها آمریکایی وجود ندارد. ایالات متحده از ۲۰۱۸ با این سازمان سرناسازگاری گذاشته و در مواردی همچون اصلاحات ساختاری سازمان، عملکرد، ضوابط و مقدار پرداخت حق عضویت دیگر کشورها تحفظ دارد. سازمان جهانی تجارت در ۱۹۹۵ در امتداد مذاکرات مربوط به توافق بر روی تعرفه ها و تجارت (GATT) برای حل مشکلات تجاری مابین کشورهای جهان به وجود آمد. و از آن زمان از ۳ مکانیزم استفاده می کند: مذاکرات تجاری چندجانبه، حل و فصل منازعات، و نظارت بر سیاست های تجاری.

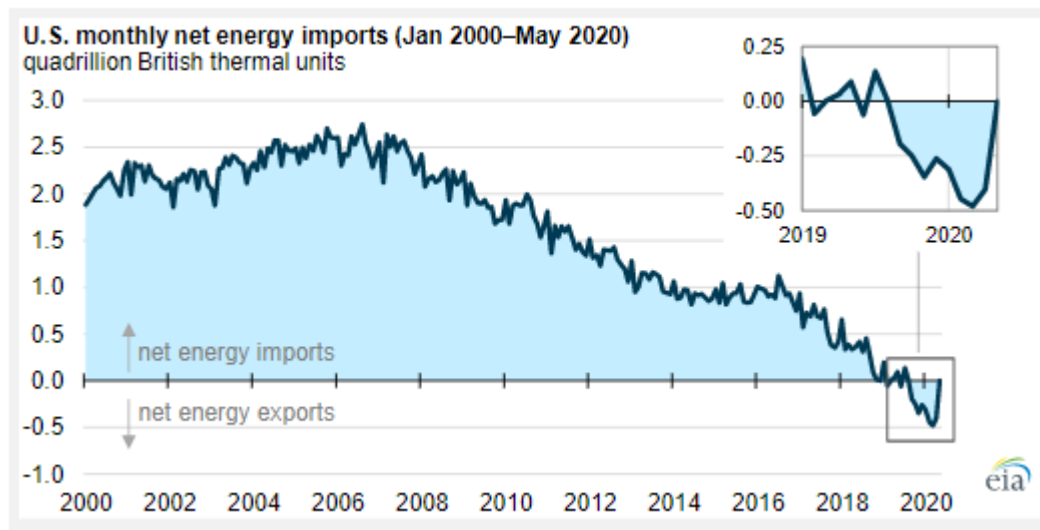
۳- در اروپا نیز اقتصادها همچنان لنگ می زند. بعد از عمیق ترین رکود اتحادیه اروپا در ماه های آوریل تا ژوئیه ۲۰۲۰، در ماه اوت مجدداً رشد اقتصادی پایین گزارش شده است. ضوابط و محدودیت های ناشی از بیماری کووید-۱۹ باعث شد تا کسب و کارها در برخی از کشورها همچنان راکد باقی بماند. بخش خدمات در اروپا بیشتر از بخش صنعت آسیب دیده و سه ماهه سوم اقتصاد اروپا ۱۲ درصد کوچکتر از مدت مشابه از سال قبل شده است. در همین حال تورم در ماه گذشته در اروپا منفی گردید.

۴- بنابر گزارش گلدمن ساکس، این شرکت انتظار دارد که قیمت نفت برنت در سه ماهه سوم ۲۰۲۱ به ۶۵ دلار هر بشکه رسیده و در انتهای همان سال به ۵۸ دلار تنزل پیدا کند. این پیش بینی بر اساس این پیش فرض استوار است که واکسن کووید ۱۹ تا بهار سال آینده در دسترس قرار خواهد گرفت و تقاضا برای نفت و فرآورده های آن بخصوص سوخت هواپیما بالا خواهد رفت.

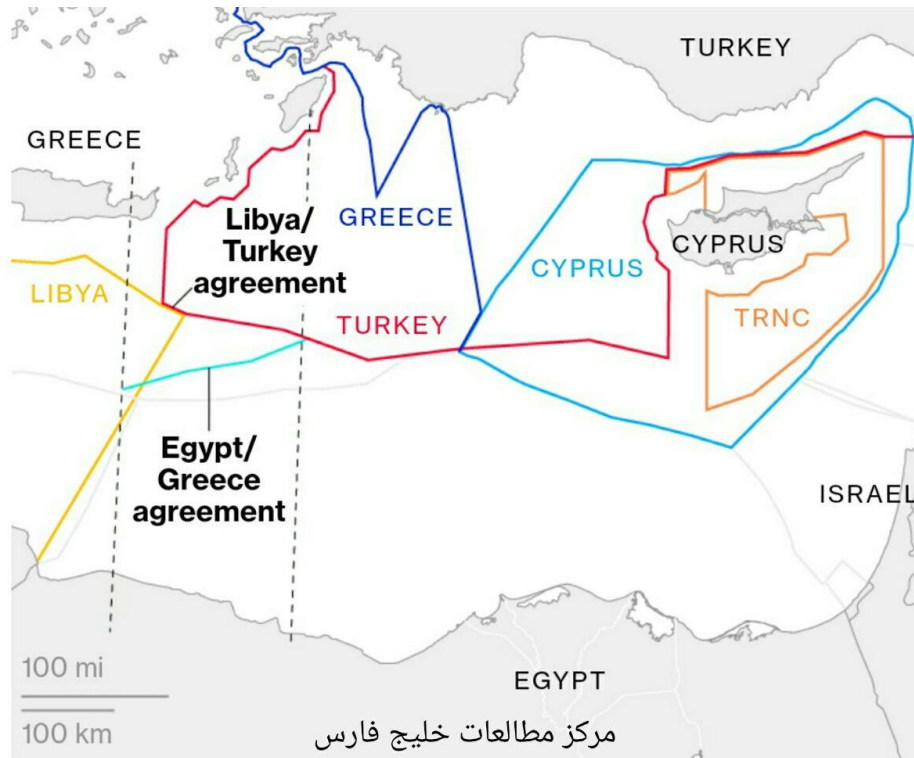
۵- ابتکار ایران برای ارسال فرآورده های نفتی به ونزوئلا، پیامدهای متفاوتی داشته است. بلحاظ حقوق بین الملل دریاها، کشتیرانی برای همه واحدهای سیاسی در همه دریاهای آزاد، آزاد شناخته شده است و نمی توان این آزادی را بجز به حکم دادگاه در موارد خاص محدود نمود. پس از اعزام ۵ نفتکش شرکت ملی نفتکش ایران به ونزوئلا، ایالات متحده آمریکا مدعی شد که ۴ نفتکش دیگر از مبداء ایران در حال رساندن سوخت به مقدار ۱,۲ میلیون بشکه به ونزوئلا

هستند. آمریکا این کشتی ها را صادره کرده و آن ها را به سمت بندر هیوستون راهنمایی و در آن جا متوقف کرد. صاحبان کشتیهای مزبور که سه شرکت ثبت شده در کشورهای عربی خلیج فارس هستند، اکنون به دادگاهی در واشنگتن شکایت برده و ادعا نموده اند که ارتباطی با دولت ایران نداشته، محموله آنها اصلا قرار نبوده به ونزوئلا برده شود. محموله کشتی ها که قیمتی حدود ۴۰ میلیون دلار داشته بنابر گفته مالکان قرار بوده به ترینیداد رفته و در آن جا به مشتریانی در پرو و کلمبیا به فروش رفته و در ترینیداد هزینه حمل به صاحبان کشتی ها پرداخت شود.

۶- در ماه مه ۲۰۲۰، واردات و صادرات انرژی ایالات متحده آمریکا با یکدیگر تقریباً برابر بوده است. از ۶۷ سال پیش، این کشور همواره وارد کننده انرژی بوده، اما از اواسط ۲۰۱۹ به صادرکننده خالص انرژی برای اولین بار تبدیل گشت و از اواسط ماه مارس ۲۰۲۰ مجدداً واردات انرژی آن بیشتر از صادرات آن مطابق شکل زیر گشته است. این مسئله به دلیل کم شدن تقاضا در سطح جهانی برای انرژی بخاطر بیماری کووید-۱۹ است. در ماه قبل یعنی ماه مه، صادرات کمی بیشتر از واردات بوده است. در این ماه نسبت به مدت مشابه سال قبل، صادرات انرژی آمریکا ۱۵ درصد و واردات آن ۱۹ درصد کاهش داشته است. در این میان آمریکا نفت خام بیشتری وارد کرده و بجای آن فرآورده، گاز طبیعی بصورت ال ان جی، و زغال سنگ بیشتر صادر کرده است. آمریکا از ۱۹۷۳ همواره وارد کننده نفت خام بوده است. بیشترین مقدار در اوت ۲۰۰۶ به مقدار ۱۰,۵ میلیون بشکه در روز بوده که در آوریل ۲۰۲۰ این مقدار به ۵,۵ میلیون بشکه تنزل یافت. در مه ۲۰۲۰ مقدار صادرات نفت خام آمریکا تنها ۲,۹ میلیون بشکه در روز بوده است. در همین حال صنعت نفت و گاز آمریکا نشانه های ترمیم و رشد را نشان می دهد. پس از بدترین وضعیت در صنعت حفاری، اکتشاف و استخراج در ماه های اولیه ۲۰۲۰، حال نرخ تعداد دکل های حفاری نشان می دهد که از ماه جاری یعنی سپتامبر در حال افزایش است. یعنی پیش بینی می شود که تولید نفت از ماه مارس ۲۰۲۱ به افزایش رو خواهد آورد. تجربه نشان داده است که تغییر در تعداد دکل های حفاری با تاخیر ۴ تا ۵ ماهه ای به تغییر در قیمت نفت و با تاخیر ۹ تا ۱۲ ماهه ای به تغییر در مقدار تولید خواهد انجامید.

۷- در هفته گذشته ترکیه به یک رزمایش نظامی در شرق دریای مدیترانه در نزدیکی آب های سرزمینی یونان دست یازید. ترکیه هدف اصلی خود را در این منطقه دست یافتن به منابع نفت و گاز جدید می داند. ترکیه طی یک قرارداد با دولت مستقر در طرابلس در لیبی دسترسی به آب های سرزمینی و مناطق اقتصادی ویژه لیبی را بدست آورد. در سوی دیگر ماجرا کشورهای مصر، ایتالیا، یونان، قبرس، تشکیلات خودمختار فلسطین، و اسرائیل نیز با ایجاد یک کنسرسیوم به نام مجمع گازی شرق مدیترانه در شرق مدیترانه بدنبال کشف ذخائر نفت و گاز می باشند. فرانسه با رفتار ترکیه مخالف بوده و در زیر نام نماینده اتحادیه اروپا برای میانجیگری، به تقویت نیروی دریایی خود در این منطقه اقدام نموده است. در ماه قبل یونان و مصر اقدامات ترکیه را باطل اعلام نموده و آب های مربوط به منطقه اقتصادی ویژه خود را تحدید حدود مجدد نمودند. آمریکا نیز به شرق مدیترانه توجه خاص داشته و نگران نفوذ روسیه و چین بصورت مستقیم و یا از طریق کشورهای موئل آنها در منطقه است. شکل زیر محدوده آب های هر کشور را نشان می دهد. منظور از TRNC منطقه ترک نشین قبرس شمالی است که تنها مورد شناسایی ترکیه قرار دارد. به عبارت دیگر آب های مورد استفاده ترکیه در شرق مدیترانه مجموع مساحت مابین ساحل ترکیه تا خط آبی رنگ بعلاوه خطوط قهوه ای رنگ می باشد.

Sources: Turkey's Ministry of Foreign Affairs; Anadolu Agency; Greek government; Flanders Marine Institute
Note: Some Exclusive Economic Zones are disputed